לאה רודיטי

להנציח רגש

"הקרפיון של סבתא" (2013־2014), שמן על בד, 130x110 ס"מ. צילום העבודה: מיה ברן

עבודות מסוימות של מתיה אורן נראות כמצויות על גבול הרישום, עם קווי היקף משורטטים בצבע, ונדמות כמעט כסקיצה המצוירת בתנופה ובכוח ראשוניים. שמות הציורים מרמזים לחוויות אישיות, ודמות הסבתא מככבת בכמה וכמה ציורים.

אורן מציירת במהירות רבה, ואומרת שלעתים היא מסיימת ציור בעשרים דקות, וחוזרת לשכבות מהירות נוספות. "המהירות היא בגלל שאני רוצה להנציח איזשהו רגש שאני פוחדת שיימלט ממני", היא מסבירה. היא מציירת בדרך כלל חוויות אנושיות, אירועים הקשורים לתקשורת עם בני אדם, פחות טבע.

עניין יוצא דופן נוסף בטכניקת העבודה של אורן הוא הצבעוניות בעבודות. "בדרך כלל הצבעים מאוד גולמיים, ישר מהטיובה", היא אומרת. "אני לא מערבבת, גם בגלל המהירות. הציורים באים מהאסכולה של האקספרסיוניזם הגרמני, מאוד דומה, אבל יותר פרוגרסיבי". וכמו באותה אסכולה, גם אין חוקיות לצבעים מבחינת ההלימה למציאות – שמיים לא חייבים להיות בצבע תכלת, וקרפיון יכול להיות אדמדם.

על "הקרפיון של סבתא" אורן אומרת שהוא "נבע מחוויה מאוד אינטנסיבית. סבתא שלי נפטרה לפני 30 שנה. פעם, כשהייתי אצלה עם אחי בחיפה, היא קראה לנו לראות מה היא עושה – היא חתכה קרפיון, והייתה מכוסה דם. באותה תקופה היו קונים את הקרפיונים חיים ונותנים להם לשוט באמבטיה. תוך כדי שהיא חתכה אותו הוא קפץ. היא הייתה אדם טוב אבל קצת מוזרה, והסיטואציה הייתה חלק ממנה. הייתה לי סבתא נוספת, שאיתה הייתה לי חוויה מתקנת – אצלה הקרפיונים שטו באמבטיה וליטפתי אותם. היא נפטרה לא מזמן, בגיל מופלג. אוכל, מבחינתי, מקושר מאוד לסבתות ולאבא שלי. לא במיוחד אהבתי את האוכל הרומני שלנו, בורשט וממליגה, אבל אהבתי קניידלך ואוכל של פסח. אצלי הילדות היא משהו מאוד דומיננטי, יש לי זיכרונות מאוד פשוטים ועזים. הילדה הפנימית שלי שמורה היטב", היא צוחקת, "היא כל הזמן יוצאת החוצה".

מתיה אורן נולדה בישראל ב־1974, בוגרת בצלאל, הציגה בתערוכות בגלריות ובמוזיאונים ברחבי הארץ. זכתה במלגות ופרסי הצטיינות. מתגוררת ויוצרת בירושלים. עד 21 באפריל מוצגת תערוכתה "מבעד למשקפת שבורה" בבית האמנים בירושלים (שמואל הנגיד 12), אוצרת: מאיה ישראל.